Ч. 45. Чернівцї, вівторок дня 26. лютого (9. марта) 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Шестий з'їзд рільничий.

Далї жадає з'їзд рільничий, щоб цїлковито знесено оборот млива*), бо при тім дїють ся великі надужитя на шкоду наших продуцентів і млинового промислу.

А також реформу биржі збіжевої докладно обговорено. З Будапешту виходить тота нещасна гра біржева, котра найбільшу шкоду приносить нашим рільникам; треба проте, щоб при відновленю угоди наше правительство стало в обороні нашого рільництва і спинило всякі нереальні ґешефти термінові. Далї жадає з'їзд, щоб при відновленю угоди забезпечено Австриї свободу що-до монополю соли, аби Австрия могла нашим рільникам дати дешеву сіль для худоби, а то тепер Австрия не може того зробити без осібного дозволу Угорщини.

І що до квоти, якими причиняють ся обі половини держави до спільних видатків (войско, мінїстерство справ заграничних) заняв з'їзд рішуче становиско, бо се властиво найважнїйша точка в цїлій угодї. На спільні видатки державні дає тепер Австрия 68·6%, а Угорщина лише 31·4%. Так установлено ще тодї, як повстав дуалїзм в нашій державі в р. 1867-ім, тодї, коли Угорщина мала характер краю кочовиків. Але тепер Угорщина і культурно і материяльно так піднеслась, що стала зовсїм на рівнї з Австриєю, тож і повинна причиняти ся більшою квотою до спільних видатків. На підставі теперішних економічних, державно-скарбових відносин і числа людности доходить референт проф. Кайзер до висновку, що Австрия повинна не більше як 55—60% давати, а Угорщина 40—45%. Саме тепер вибрала наша рада державна т. зв. квотову депутацию, котра на підставі материялу доставленого їй найвисшим трибуналом рахунковим має тоту квоту означити. Мимоходом треба сказати, що цїсар, як би не дійшло до порозуміня в тій справі, має право на оден рік сам квоту означити.

В банковій справі жадає з'їзд рільничий, щоби в такім разї, як би мала ся удержати і на далї єдність австро-угорского банку, управа державна мала відповідний вплив на господарку банкову. Особливо-ж повинні потреби кредиту рільничого найти там більше узглядненя як дотепер, тай держава повинна мати якусь більшу пайку із зиску. Нарештї треба-б віддїлити віддїл гіпотечний банку від віддїлу банкнотного і поставити єго самостійно яко державний банк гіпотечний. По тій дебатї ухвалено резолюциї поставлені до правительства одноголосно.

Ухвали з'їзду рільничого в справі у-

*) Оборот млива се така річ: На заграничне збіже особливо на пшеницю назначене у нас цло, котре треба при ввозї до Австриї оплатити (від 100 кґр. 1·80 зр.) Великі млини, що мелють на вивіз за границю мають таке право, що можуть, зложивши певну кавцию, ввозити заграничну пшеницю до Австриї без цла, наколи обовяжуть ся до року вивезти за границю відповідну скількість муки (за кождих 100 кґр. зерна 70 кґр. муки), і се іменно називає ся оборот млива (Mahlverkehr) або взагалї Veredelungsverkehr, бо се із иньшими сирими материялами (з желїзом і т. д.) буває, що дозволено без цла ввозити їх до Австро-Угорщини, аби відтак, перетворивши їх фабрично, в тій самій скількости вивезти за границю. Міжтим коли в нашій половинї держави сю постанову млини строго заховували, то угорскі млини не держали ся єї: вони ввозили пшеницю заграничну (особливо, коли єї там можна було дешево набути), але муки не вивозили до року за границю, а збували єї в Австро-Угорщинї; відтак аж тодї, коли у нас була пшениця дешевша, закуповували нашу і вивозили муку за границю; і в однім і в другім разї тиснули цїну нашої пшениці в долину, бо могли завсїгди дешевше продавати муку нїж австрийскі млини, таким чином наносили шкоду нашим рільникам і млинам, а також і скарбови державному, бо залягають за цїлі лїта із сплатою цла за ввезену пшеницю. На ріжні скарги заострило нарештї в сїчню сего року правительство сї постанови так, що від тепер час до вивозу назначений лиш нів року, а за кождих 100 кґр. ввезеного зерна треба також повних 100 кґр. муки вивезти. Коли-б се строго виконано, то воно-б мало добрі наслїдки так для рільників як і для наших млинів.

Ковнїрець.

(Посьвячує всїм старим кавалерам.)

— —

Був собі раз панич. Цїлїський інвентар єго складав ся із щітки і хлопця до чобіт. Та правда, — в него ще й ковнїрець був. Не аби який ковнїрчик! Послухайте, що пише про него істория.

Той ковнїрець дожив уже такого віку, що постановив собі оженити ся. І в тім то саме віцї свого житя він припадком попав ся у балїю разом з підвязкою.

— Слово чести! — крикнув. — Як живу, не бачив я ще нїчого принаднїйшого! Що за чар! Яка хистка будова тїла! Яка фінезия, що так скажу—делїкатність!... Позволите, панї, спитати, з ким маю приємність?...

— Того вам не скажу,— відповіла підвязка чемно.

— А звідки ви можете бути, панї? — присїкав ся ковнїрець.

Однак підвязка, з природи вже потрохи соромлива, і на се питанє не відважилась відповісти.

— А, знаю вже, — говорив дальше, не збиваючись з пантелику, ковнїрець, — ви, панї, найправдоподібнїйше будете паском від станика. Дуже менї приємно бачити таку пожиточну особу, що рівночасно й прикрасою служить.

— Прошу вас, не озивайте ся вже до мене! — сказала підвязка. — Я, здаєть ся, не дала вам причини, щоб мене зачіпали.

— Ах, панї, чи-ж на те не досить вже вашої краси?

— Геть від мене! — з далека: ви-ж мужчина мабуть!...

— Бо-ж і справдї хватський з мене кавалер; маю хлопця до чобіт і щітку — осьвідчив ковнїрець.

Брехав хванько, бо згадані річи були власностию єго пана.

— Здалека, здалека від мене, мій пане, — говорила підвязка — я не привикла до такого.

— І що за погана недоступниця! — сказав ковнїрець знеохочений вже. Тепер виймили єго з балїї, накрохмалили і повісили до сонця, щоб висох. Потім взяли єго прасувати. Коли горяче зелїзко почало по нїм возитись, він звернув ся до него:

— Кумасуню, моя люба кумасуню! Ах, як же менї тепло! Цїлком відмолоджую ся, — морщин нї слїду вже. Ви, панї, зовсїм розпалюєте мене, а що найменьше присмалили... ух!... Рішучо!... — осьвідчаю ся вам...

— Що?... такий кніт? — зашипіло зелїзко і гордо проїхалось по ковнїрци, маючи себе що найменьше за льокомотиву, котра тягне ваґони.

— Кніт! — повторило.

Ковнїрець вистрішав ся трохи на краях; прийшли ножички, щоб пообтинати нитки.

— Фі, фі! — сказав ковнїрець, — ви певне, панї, в танци королева. А як ви дробите ногами! Най я в крохмали втоплю ся, коли бачив що пишнїйшого! Того й чоловік хиба не втне вже лїпше!

— Знаю! — відповіли ножички.

— Слово чести! ви варті ґрафинею бути! — жибонїв ковнїрець. — Мій цїлий маєток складаєть ся з хлопця до чобіт, щітки й зелїзка до запіканя волося. Шкода!... Чому я не ґраф!...

— Що-ж се, він осьвідчаєть ся? І такий важить ся!... — гримнули ножички і зі злости так погано затяли ковнїрець, що не лишило ся нїчого лїпшого, як викинути єго на бік.

— Га! — подумав ковнїрець — треба хиба копнути ся до тоалєтної щітки.

— Гм, — сказав — але в вас, панї, гарне волосє, чудове! Чи приходили вам коли на гадку, от-так, заручини?

— Ви наче вгадали — озвала ся щітка, — я що йно по заручинах з хлопцем до чобіт.

— По заручинах? — крикнув ковнїрець.

Отже нїхто не хотїв приймити єго осьвідчин. Тим то ковнїрець вкінци рішив ся закинути матримонїяльні проєкти.

По довгих лїтах ковнїрець знайшов ся в міху міняйли, серед численного товариства лахів і шматинок різних десенїв і ґатунків. Тонші держали ся осторонь, грубші з грубшими тримали компанїю, а все то мало що оповідати! Однак перед в розмовах вів ковнїрець, правдивий чванько!

— Кілько то в мене було любовних історий! — говорив він. — Коротко скажу, — спо-

годи з Угорщиною згідні взагалї зі всїма заявами і ухвалами ради державної і соймів. Можна мати надію, що при відновленю угоди з Угорщиною Австрия не дасть ся вже так цїлковито Мадярам обскубати як перед тим, бо теперішний стан ще дальше задержати, значило-б виставити Австрию задля Мадярів а властиво задля мадярских жидів на цїлковиту руїну.

Друга важна справа, над якою радили участники зїзду рільничого, се орґанїзация рільничого кредиту гіпотечного. Як собі представляє референт тоту орґанїзацию, се видно із єго внесків. Ось вони: Аби витворити здорову орґанїзацию рільничого, перед усїм же селяньского кредиту гіпотечного в Австриї, то треба насамперед:

1. позакладати в тих краях, де таких институтів доси ще нема, банки гіпотечні з загальногосподарским характером, котрі мали-б переводити конверзию (заміну) теперішного стану довгів гіпотечних. Всї гіпотечні банки публичноправної натури повинні увійти з мужиками в тїсні зносини найлїпше через райфайзенові каси і їх звязки. Вони повинні взагалї поступати з найбільшою прихильностю і жичливостю і удїляти як найлекше кредиту, особливо для конверзий довгів, і в тій цїли повинні вони докладно мужикам річ розясняти, удешевити цїноване (шацоване), узглядняти місцеві ріжницї і особисті обставини при оцїнцї і пожичцї, щадити при переведеню справи в книгах ґрунтових. Длятого повинні такі банки видати як найскорше 3·5% листи заставні, пустити в курс листи заставні на 100 корон, знести додатки на адмінїстрацию принаймі при малих позичках, давати позички на хати і будинки господарскі, закинути всякі клявзулї а що найменьше зречи ся того, щоб тоті позички мусїли стояти на першім місцї. Тоті банки повинні мати право при конверзиях видавати нові довжні листи, скоро нова пожичка намість старої зістала вписана в книги ґрунтові.

2. Аби лекше і загалнїйше можна переводити конверзиї, то треба-б до устави з дня 14-го черня 1888 Ч. 88 в. з. д.*) як найскорше додати новелю, котра містила-б особливо отсї постанови:

§. 2-ий тої устави про інтабуляцию нового права заставу в користь закладів, що мають право видавати заставні листи і то з задержанем того самого степеня першеньства, який прислугував давному праву заставу, треба би розширити і на гіпотечні претенсиї всїх иньших вірителїв. Інтабуляция з задержанем того самого степеня першеньства повинна би — при відповідній забеспецї против нерентельного поступованя — допуститись і тодї, коли нова претенсия перевисшала би решту давної вірительности о 10%. Треба би постановити, що надвишка тота могла би бути ужита на покрите коштів конверзиї. Речинець, в котрім мало би ся право заінтабулювати нову претенсию з задержанем степеня першеньства треба, продовжити на один рік, і нова інтабуляция повинна-б уважати ся від тої хвилї правосильною, коли предложено би доказ, що претенсию вірителя, котрий не хоче приняти єї виплати, зложено до депозиту судового. Устава тота мала би ся примінювати также в тих випадках, коли затягало би ся позичку гіпотечну не лише в тій цїли, щоби знизити стопу процентову, але і в иньших цїлях, а особливо щоби при рівнім опроцентованю довгу затягнути довг, котрого би віритель не мав права виповісти аж до цїлковитого єго умореня. Не треба би жадати витягу з книг закладу, котрого претенсию має ся конвертувати. Уставу з дня 6-го марта 1889 Ч. 30 в. з. д., взглядно з дня 26-го грудня 1893 Ч. 209 в. з. д., котрими признано полекші що до належитостий правних при конверзиях, належало би розширити відповідно до постанов сеї новелї. Речинець на те, аби виказати ся, що давну претенсию вимазано з книг ґрунтових, належало би продовжити на оден рік, і дозволити, щоби сей речинець міг бути єще далї продовжений. Подання о продовжене речинця і о екстабуляцию треба-б при конверзиях реальностий селяньских увільнити від належитостий стемплевих.

(Конець буде).

*) Тота устава обіймає виїмкові постанови для інтабуляциї при конверзиї претенсий загіпотекованих на нерухомостях в користь таких закладів, котрі мають право видавати листи заставні, а то в тій цїли, щоби право заставу, позискане для заінтабульованої претенсиї, лишилось незмінене і в тім разї, коли на місце давних листів заставних видасть сей заклад нові листи заставні низше опроцентовані.

кою менї не давали, розривали мене. Але-ж бо й кавалер був з мене раз, а який неподатливий! В мене був навіть хлопець до чобіт і щітка була, котрих, в скобках кажучи, я й не вживав нїколи. Гей, треба вам було тодї мене бачити, з якою ґрациєю я стояв на кантї!... Нїколи не забуду своєї першої любови. Любила ся в менї чудова шарфа, тоненька, мягенька, словом — щось несьвітске. І що скажете! — з любови до мене кинула ся небога в цебрик з помиями!... Або знову одна вдова, хазяйка. Єї так палила пристрасть, що аж почорнїла бідна. По нїй прийшла перша танешниця. Як та вже, кажу вам, за мною не шалїла! Раз, в нападї заздрости, таку завдала менї рану, що до нинї ще чую... Моя власна щітка пропадала за мною. Все волосє стратила з сердечної грижі... Так, так! чимало то такого прожило ся; але котрої менї найбільше жаль, то підвяз... хочу казати — шарфи, що кинула ся в цебрик з помиями. Ох, богато, богато в мене на сумлїню; та прийде пора, що я стану чистим. білим папером!...

Були то віщі і останні слова. Небавом вкинули єго до кадки і так закінчив він свій тривок у первістній подобі. Тепер він може становить частину паперу, на котрім списана отся єго история.

За Андерсеном переповів

В. Щурат.

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 9. марта 1896.

Краєвий президент ґр. Ґоес вернув в суботу вечером із своєї інспекцийної подорожи. У вівторок виїзджає п. президент на кілька днїв до Відня.

Іменованя при бук. кр. видїлї. Секундарі-лїкарі др. Володимир Филипович і др. Юрій Ончул іменовані ординариями, Ервін Кунц будівничим асистентом, а Юрій Вольфрам концептовим ад'юнктом.

О. Василя Левіцкого, професора в грецкій колеґії в Римі, іменували — за ініциятивою Єго Ем. кардинала Сембратовича — галицкі гр. кат. Ординарияти прокуратором для справ всїх трех галицко-руских дієцезий при сьв. Ап. престолї. Ся посада від часу відходу з Риму о. крил. Пакижа не була обсаджена. Посада прокуратора дуже важна, бо всякі спори в справах церкви переходять через єго руки. По о. Левіцкім можемо надїятись щирого заступництва.

Буковиньска хронїка. Панї Єлена Волян, жена посла Русина і доктора Воляна, зібрала 70 зр., а панї Софія Залозецка, жена лїкаря Русина, зібрала 65 зр. складку на — волоске товариство жіноче, котре займає ся румунїзациєю рускиі дїтий. Патріотки рускі, нема що казати!...

Дьордїй Гостюк, Павло Горбанюк і Дьордїй Кибич, господарі з Іпотештів, того села, про котре стілько говорило ся і в соймі буковиньскім і в радї державній, — се ті самі люди, що в свій час були у президета краю Ґоеса з просьбою о заведене волоскої мови в школї в Іпотештах. По їх чисто руских прізвищах пізнати, що они з роду Русини і що тілько завдяки аґітациї волоских проводирів захотїло ся їм нараз волощити свої дїти. Отже ті господарі, а властиво їх опікуни і дорадники, видали тепер отверте письмо по нїмецки до посла Вахнянина. Льоґіка у них така сама, як у п. Цуркана. Звідки, мовляв, „ґалїцияньский" посол приходить до того, щоби говорити про буковиньских Русинів? Ну, певна річ, як би п. Волян боронив рускі справи в радї державній, то п. Вахнянин не мав би потреби відзивати ся; але коли Буковину заступають в радї державній тілько Волохи, то мусить же галицкий посол Русин упімнути ся за своїх братів на Буковинї. Так він упімнув ся і за Іпотешти, а сказав лиш то, що потім меньше-більше повторив президент краю ґр. Ґоес. Не сподобало ся се „мешканцям" Іпотештів і они тепер жадають від п. Вахнянина сатисфакциї. Люди ті, котрі плюють у власне гнїздо, котрі за те, що відрікають ся рідної мови, заслугують на найбільшу погорду, жадають сатисфакциї!... А що найцїкавійше, то се, що той отвертий лист „підписало" 255 селян і селянок з Іпотештів. Звідки они навчили ся нараз „підписувати" отверті листи, коли в Іпотештах єсть школа лише від півтора року? Очивидно, хтось їх виручив і підписав. Між тими підписами читаємо такі „чисто-волоскі" прізвища: Никита, Гостюк, Томащук, Думенко, Дутчук, Гринюк, Букачук, Бурак, Тофан, Тодорюк, Данилець, Москалюк, кільканайцять Сенчуків, Боднар, Єремійчук, Гулейчук і т. д. Самі „Волохи", Русинів анї троки! Чиста іронїя!...

Що то може візантийска перфідия! Люди ті, що як бішені собаки кидали ся на адмінїстратора дієцезиї А. Чуперковича, називали єго муфті, бонза і т. п., перші поспішили з ґратуляциями до него по іменованю єго митрополитом... Всї три волоскі ґазети, в мовах: волоскій, нїмецкій і рускій, Gaz. Bucovinei, Buk. Post і Бук. Вѣдомости, тепер, приклонивши голову витають нового митрополита і лице у них з сорому не червонїє ся, що тому кілька місяцїв так нападали на о. Чуперковича. То значить: мати мідяне чоло... Не без того, щоби всї ті три волоскі ґазети не розбирали наших слів з нагоди іменованя митрополита. Ми вже казали і притім стоїмо, що против осіб нового митрополита і вікария не маємо нїчого, а ждемо лише на то, щоб їх сьвященича совість наказала їм заопікувати ся і Русинами. Иньша річ — наше становище супротив правительства з тої нагоди. На правительство ми будемо так довго напирати, поки справедливих жадань наших не полагодить. „Бук. Бѣдомости" питають ся, хто се „ми"? Хто ми? — то кождий знає, наша інтелїґенция народна на Буковинї числить ся хоч не на тисячі, але на сотки. — Але хто они, ті люди, що їх Бук. Вѣд. заступають? єсть їх найбільше 46 всїх а всїх — і коли буде потрібно, то ми готові вичислити їх по імени, нехай Бук. Вѣд. і Прав. Буковина вичислять, хто ще більше до них належить?

Перфідия, якою з нагоди сего іменованя послугують ся ті три волоскі ґазети, не находить собі рівної. Н. пр. Buk. Post взиває митрополита, щоби виступав против читалень, очивидно руских, бо в тім самім числї підносить дїяльність одної волоскої читальнї. І так яке їхало, таке здибало! Триязикі наші противники, як наздопта-

ні змиї, крутять ся і вертять ся, затроєну слину мечуть на всї боки. Нехай собі здорові сичать; прийде час, затроєні зуби їм вирве ся і они освоять ся...

Концерт в память Тараса Шевченка у Львові відбуде ся дня 16-го с. м. в сали „Народного Дому“.

Повітова конференция учителїв в Сучаві відбула ся дня 1-го с. м. Голова повітового товариства надучитель Колюмбус отворив збори трикратним окликом в честь цїсаря і спімнув про тяжкий удар для цїсарского дому, заподїяний смертию архикнязя Альбрехта Сальватора. Опісля мав надучитель Прелипчан виклад про „спокій при науцї і способи до того“. Вислано телеґраму з благожеланями новому митрополитї. Інспектор проф. Кочиньский завзивав до підпираня товариства, що є обовязком кождого учителя. Збори закінчено окликом в честь інспектора.

Пята народна школа в Чернівцях. Ми свого часу доносили, що в Чернівцях при рускій улици має отворити ся нова пята народна школа. Однак доси не міг маґістрат сповнити своє приречене, бо там були поміщені вояки краєвої оборони. Тепер они вже випровадили ся до нової касарнї на великій толоцї. На приказ краєвого правительства оглядала комісия старий будинок і рішила, що він придатний для шкільних дїтий. Є отже певна надія, що з новим шкільним роком там буде отворена вкінци давно сподївана школа. — Ми Русини мусимо черновецкій радї міскій, а особливо єї радникам-Русинам пригадати, що подане тов. „Руска Школа“ о заснованє рускої народної школи десь заснїтило ся, отже тепер було би на часї припімнути міскій радї єї сьвятий обовязок супроти руских мешканцїв міста. Ще є досить часу до рішеня сеї справи; довго надумувати ся зовсїм не потрібно. Конечну потребу рускої народної школи обговорили рускі посли-народовцї в соймі дуже докладно, а впрочім вже з новим шкільним роком будуть отворені рускі паралельки ґімназияльні. Ґімназию без народної школи в місци годї собі представити! Отже caveant consules.

Телефон Львів-Відень. З початком липня або серпня с. р. наступить получене телефонїчне між Львовом а Краковом, а тим самим і з Віднем, бо Краків зже получений телефоном з столицею монархії. Тілько нам в Чернівцях годї ще буде з Віднем балакати.

Цїсарскі осїнні маневри мають відбути ся сего року в околици Перемишля. Головною кватирою стане двір князя Адама Сапіги в Красїчинї.

Битва коло Адуи. Про сю битву прийшли вже з Африки близші відомости. Они такі: Ще 23. лютого постановив був ґен. Баратієрі вертати до місцевости Адікає, щоби єму можна було лекше виживити войско; але вже 24-го лютого відкликано перший приказ. Дня 29-го лютого скликав він военну раду і постановив напасти на ворога в недїлю досьвіта дня 1-го марта. Майже всї ґенерали і висші офіцири були за тим. Здає ся, що місцеві шпигуни, котрими послугував ся Баратієрі, обманули єго і спонукали до зачіпки. Они донесли єму були, що король Менелик перебуває в Аксумі і там відбуває ся єго коронация. Длятого в абесиньскім таборі відбуває ся великий пир і войско пє та забавляє ся. Баратієрі, видко, думав, що заскочить їх несподївано і длятого зачепив їх. В битві взяло участь по італїяньскій стороні 9.000 европейского войска і 8.000 Аскарісів (африканьскі баталїони); погибло 4.500 людий а з тих около 3.000 Аскарісів. Абесиньска армія числила около 80.000 людий а страти єї не звістні. Крім того стратили Італїянцї 60 пушок, 50.000 набоїв арматних, мілїон набоїв карабінових, 5.000 мулів, 10.000 карабінів, а уратували лиш военну касу, в котрій було кілька мілїонів лїр. Ґенерали Даборміда і Альбертоне погибли; про ґен. Арімонді нема доси нїякої вісти.

Засуд гузарів з Братковець. Дня 5. с. м. в полудне відчитано в Перемишли на подвірю суду військового вирок гузарам увязненим від пів року за убийство вахмайстра Діошеґіого. Актови відчитаня вироку асистувала компанїя 45-ого полку піхоти в повній збруї. Вирок запав такий: капраля Бороса, головного виновника заговору на Діошеґіого, засуджено на кару смерти через розстрілянє, трех гузарів (межи ними одного капраля) по 18 лїт вязницї в твердини, двох гузарів по 16 лїт, одного на 15 лїт, девятьох до твердинї на 5—12 лїт, пятнацятьох на 4 місяцї вязницї, а одного на 3 місяцї. В суботу о годинї 7-ій рано мали розстріляти капраля Бороса, однак в пятницю о годинї 3-ій пополудни наспіла з францускої Рівієри від цїсаря телеґрама з помилуванєм Бороса а заміною кари смерти на 20-лїтну вязницю в твердини. Засудженим гузарам почислено до кари 6-місячний арешт слїдчий, отже гузари засуджені на місяцї опускають зараз арешт слїдчий, щоби докінчити службу при полку.

Третий раз суджені. Перед судом присяжних у Львові відбула ся сими днями карна розправа по раз третий против Івана Смольницкого і Аґнїшки Косцелецкої з Зубрі за убійство Казимира Косцелецкого. Найвисший трибунал відкинув перший засуд на смерть тому, бо анї трибунал анї судиї не оглянули місця убійства, а другий засуд на смерть знесено тому, бо питаня, ставлені судиям присяжним, не відповідали приписам карного поступованя. Смольницкий був вихованцем Казимира і Аґнїшки Косцелецких, але провадив любовні зносини з Аґнїшкою. З того виходили сварнї і бійки між чоловіком а жінкою. Косцелецкі були бездїтні, тому молодий Смольницкий мав надію, дістати в спадщинї по них цїлий маєток. Але побоюючись стратити цїлий ґрунт, вимусив у Агнїшки хоч частку і она єму записала. Щоби побрати ся, напали обоє в ночи на 8-го жовтня 1894 р. на поли на мужа Агнїшки, Казимира Косцелецкого і убили єго. Тепер засуджено їх обоїх на 6 лїт тяжкої вязницї. Смольницкий приймив засуд, Агнїшка нї.

Нещастє в копальни. В закопі „Клеофас“ в Катовицях на прускім Шлезку вибух в ночи з дня 3. на 4. с. м. огонь в часї, коли до сто робітників було в серединї. Як звичайно в таких случаях ратунок був майже неможливий і нещастні робітники подушили ся в підземелю від диму. До вчера добуто з закопу 86 трупів, лише 4 гірників удало ся привернути до житя.

Дивну дитину привела 18-ого лютого с. р. на сьвіт одна жидівка в Катеринославі. Часопись „Крымъ“ так описує се чудовище: голова як у мопса і покрита волосом мопса, навіть уха форми мопсової, очи червоні, а руки довгі до колїн. На щастє сей вирід — пів пса а пів чоловіка — помер гнеть по породї, а жиди зараз єго закопали.

Похорони по сїмох роках. Дня 28-го лютого с. р. видобули з копальнї „Гнат“ під Домбровою трупа гірняка Томи Ґдульского, котрий згинув підчас пожару тої копальнї 1889 року. Труп був цїлком зсушений; також одіж і обутє, тютюн і сїрники в кишенї заховали ся зовсїм добре. Похорони помершого перед сїмома роками гірняка відбули ся в понедїлок в Заґуржу.

Зміна росийского консула в Чернівцях. Дотеперішний росийский консул в Чернівцях, штатский радник Ґорайнов іменований ґенеральним консулом у Відни, а консул в Любецї, радник колеґіяльний Веґат-Канчулїдзев перенесений до Чернівцїв.

Неуважна мамка. У Вікнї, кіцманьского повіту, служить у господарів Теодорків мамка Катерина Ваґнер. Дня 5-го с. м. притиснула она дитинку так сильно до своїх грудий, що за кілька хвилин дитина вже вмерла. Сконстатовано, що в кафтанику мамки була ігла, котра вколола дитину в саме серце, так що мусїла вмерти. Против неуважної мамки заряджено слїдство.

Крадїж в судї. До експедиту кіцманьского суду вкрали ся в ночи на пятницю невислїджені злодії і забрали звідтам ріжні річи, котрі, були сховані яко corpus delicti (докази злочину). Підозріного о крадїж Тодора Юрійчука арештовано.

Наука, штука і лїтература.

—o—

* Рай бразилїйский — називає ся нове оповіданє д-ра Андрія Чайковского, котре друкує товариство Просьвіта. Довідуємо ся також, що автор оповіданя „Олюнька“ пише тепер нову повість з житя шляхотского п. з. „В чужім гнїздї“. Се буде повість в двох частях. Оповідає ся в нїй про житє-бутє шляхтича, що попав ся до двора на „ржонцу“ і тут оженив ся з дворкою. Тут також против єго пересьвідченя виховують єго двоє дїтий. Відтак коли властителька села вмерла, він відбирає сина і жене на загін. Тяжко було дитинї, вихованій в чужім гнїздї, привикнути до простого шляхотского житя. Він все дивить ся за паньством, а що до дворів не мав приступу, то жив з офіциялїстами, а оженив ся против волї батька з „рускою Вандою“, попадянкою. — Відтак по тій повісти гадає Андрій Чайковский писати повість з житя наших опришків та представити їх героями, а не розбійниками.

* О промінях Рентґена тепер говорять і пишуть в цїлім культурнім сьвітї. Тому то дуже добре зробила редакция „Зорі“, що в остатнім 4. числї свого видавництва помістила репродукциї фотоґрафій д-ра Ів. Пулюя способом Рентґенівским з пташки в перах, жаби, малої рибки, морскої риби, миши сорокатої, корка з трибушоном, з руки 11-лїтної дївчини і з кусня крейди. Репродукциї з тих фотоґрафій в „Зорі“ вийшли знаменито і певно зацїкавлять кождого. Кромі того находимо в сїм числї продовженє початих уже річий; оповіданє М. Коцюбиньского „Для загального добра“, „Думу про війско Ігореве“ — Панаса Мирного, повість „Даремна надія“ і траґедию „Мария Стуарт“ Шілера-Грінченка. В тім числї читаємо також поезиї Школиченка, Ґотьє (переклад В. Щурата) і Б. Лепкого; оцїнку збірника поезий Чайченка „Під хмарним небом“, оцїнку збірника пісень Л. Д. Малашкина п. з. „Наша Україна“, „Сьвітла й тїни“ — фейлетон В. Щурата, вістку про межигірский монастир, богату хронїку, бібліоґрафію і т. п. Маємо тут також портрет д-ра Івана Пулюя і поясненє винаходу Рентґена. Редакциї „Зорі“ належить ся признанє за уміле веденє видавництва; а се признанє повинно виявити ся численною передплатою зі сторони Русинів. — „Зоря“ се одиноке лїтературно-наукове видавництво для родин; иньшого не маємо. Чому-ж би єго не спомагати? Передплата виносить на чверть року лише 1 зр. 50 кр.

Телеґрами „Буковини“.

—o—

З дня 9-го марта 1896 року.

Відень. Мінїстер Ґолуховский від'їзджає завтра до Берлина.

Петербург. Новое Время розписало збиранє складок на висланє Менелїкови до Абесинії відділу Червоного Хреста.

Кап Мартин. Вчера австрийский цїсар працював до 5. години по полудни, а потім проходжував ся півтора години по городї.

Рим. Король поручив ґенералови Рікоті утворити новий кабінет. Рікоті буде поступати згідно з Рудінїм і віддасть єму провід в радї мінїстрів. Сподїває ся вже завтра утворити нове мінїстерство.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 5-го марта 1896.

	Львів.				Чернівцї.			
Пшениця . .	від	7.30	до	7.80	від	7.60	до	7.70
Жито . . .	„	6.25	„	6.50	„	6.20	„	6.25
Ячмінь бров. .	„	5.—	„	6.—	„	4.80	„	4.90
Ячмінь простий	„	4.50	„	5.—	„	5.50	„	5.75
Овес . . .	„	5.30	„	5.90	„	5.10	„	5.25
Ріпак . . .	„	8.20	„	8.75	„	9.25	„	9.50
Горох . . .	„	6.—	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика . . .	„	0.—	„	0.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.75	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	32.—	„	29.—	„	33.—
Конюшина біла	„	45.—	„	65.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	40.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.55	„	4.65

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Видання „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і єго син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.